

ERŐSVÁR

MIGHTY FORTRESS

XVIII. Évfolyam

PITTSBURGH 7, PA. 1949 Szeptember

6. szám

Egyház és műveltség

Aki csak valamennyire is emlékszik az ókor és a középkor történelmére, annak a szemében ez a két szó egymás mellett nem jelent különösebb nehézséget. Évszázadokkal országunk felfedezése előtt az egyház és a keresztyénség volt hosszú-hosszu időközön át a kulturának legkomolyabb, legerősebb és legállandóbb hordozója.

A reformáció egyháza a nagy történelmi határvonal megvonása óta ennek a nemes hagyománynak a szellemében a komoly tudományosságnak mindenkor fáklyavivője volt. Magyar evangélikusságunk odahaza anyagi erőinek latbavetésével iskolákat tartott fenn, többszáz éven át mert az a meggyőződés sarkalta, hogy egyedül az evangéliumba vetett hit világánál járhat biztonságban és menekedhetik meg tévutaktól a tudomány, s a művészet egyaránt. Mikor az elmúlt esztendő az összes iskolák államosítását hozta magával, magyarhoni egyházunk jól tudta, milyen értékek forognak kockán, mit veszít el egészen biztosan s mi lesz az ára az "iskolafenntartás gondjaitól való felszabadulás"-nak.

De menjünk tovább e történelmi képnél. Hiszen mindegyikünknek, akik az óhazából jöttünk, kitörölhetetlenül a lelkében ég a templom és iskola együttes képe s nem bírjuk felejtetni Reményik Sándor intelmét,

"...Ne hagyjátok a templomot,
A templomot — s az iskolát!"

Azonban a történelmi felelősség most itt dörömböl a lelkünk ajtaján, itt — Magyar Amerikában, ha lehet és szabad ilyenről beszélni. Magyar evangélikus gyülekezeteinkre gondolunk, amelynek felnövekvő második-harmadik nemzedékére a legnagyobb erőfeszítés árán sem bírjuk átörökíteni magyar evangéliumi kultúránkat. Mégsem efelett akarunk most siránkozni, olyan tény ez, amellyel akarva, nem akarva számot kell vetnünk. Ami szólásra készítet, az az, hogy míg hazánk evangélikus egyházai tovább hordozzák, elsősorban az egyetemi, a college-beli oktatás terén az iskolafenntartás drága örökségének szent terhét, addig magyar evangélikus gyülekezeteink ifjúsága szinte nem

is látja a hívő műveltség tárházának tágra nyitott kapuit s nem megy be rajtuk.

Külön hosszás beszélgetésben lehetne s kelene az amerikai evangélikus egyetemi oktatásról s az evangélikus college-okról szólni. Hogy mégis néhány jellemző dolgot röviden megmondjunk, hadd álljon itt néhány hevenyében összerakott szám.

Északon és Délen, Keleten és Nyugaton hirtelenében 26 evangélikus college-ot és university-t számoltam össze. A közelmúltban ezeknek az iskoláknak évi hallgató-létszáma tulhadt a 22,000-et, ebből 14,000 volt a férfi és 8,000 a nő-ifjuság. Kisebb s nagyobb intézmények váltogatják közöttük egymást, némelyik ezernél is több, némelyik párszáz diákkal. A tudomány és művészet minden ágában alacsonyabb és magasabb tudományos fokozatok elérésére képesítenek ezek az iskolák s a kereskedelmi és gazdasági élet különböző feladataira, az emberi hivatások hosszú sorára nyújtanak igen értékes és messzemenően szilárd, komoly alapvetést. Amellett diák-intézmények egész sora nyújt otthont, ételmezt, hajlékot, társaságot, kényelmet és nyugalmat az ifjuságnak. Magas képesítésű, ország-világszerte elismert tudós elmék irányítják s igazgatják az ifju életék növekedését s a testi és lelki nevelés mindegyikükben elnyeri az evangéliumi egyensúlyt és összhangot. S a tanítás szelleme-lelke felett mindenütt a hit bizonyossága tündököl: "Hittem, azért szóltam!"

Magyar evangélikus népünk ifjúsága, magyar evangélikus szülők! Nektek szól és Titeket akar mellenragadni ez a felhívás! Ha adtok arra, hogy ennek az országnak a számára Ti is érték vagytok s nem csak egy szürke porszem milliárd más porszem között, halljátok meg ezt a hívogatást és hallgassatok reá. Hogy elfoglaljátok megillető helyeteket ebben a hazában, ahhoz pallérozott, csiszolt elmére s megingathatatlan hitre van szükségetek. Ezeket kínálják Nektek evangélikus college-aink és egyetemeink. Ne feledjétek, hogy őseitek s atyáitok ország-világ sorsát hívő és művelt nemzedék kezében tudhatják csak biztonságban. **B. L.**

Határkövek

Dr. Stiegler Ernő, tb. főesperes 35 éves szolgálatát ünnepelte az ezerötszáz családot számláló nagy bethlehemi gyülekezet. A helyi lapok eleven és lelkes kommentálása, a hatalmas s élő gyülekezet, hivatalos egyházi életünkben elért személyes kiemelkedés és tisztelet mindanak a bizonyítékai, hogy Nt. Dr. Stiegler Ernő lelkeszi szolgálata Isten és emberek előtt nagyot teremtett. Mi, akik személyének közelségében többször éreztünk biztatásokat magasabbra való törekvésekre s Konferenciánk megindulását kaptuk tőle, külön hálával tartozunk neki. Nem akarjuk mégcsak megkísérelni sem értékének a felmérését hiszen az Ur szőlőjében még nem fejezte be munkálkodását. Mi megköszönjük őt Istennek és kérjük, hogy további életére és szolgálatára Isten Szent Lelke bőségesen árássa az utmutató fénynek világosságát, hogy amerikai magyar Sionunknak lehessen ezután is lámpást hordozó apostola. Kérjük Istent, hogy áldó két kezébe zárja nemcsak az ő életét, hanem örömeinek és bánatának hordozó társát, életének mindig melegen és hűségesen ragyogó csillagát a Nagytiszteletű Asszonyt is.

A Buffalo-i Egyház fennállásának 35 éves évfordulóján ünnepélyes keretek között emelte szívével hálátelt imában a megtartó és könyörületes Istenhez. Ez az idő is több, mint egy generációnak az élete s bizony a sok lelkes alapító ma már aggastyán lett ott is. Sok kéz lankadt meg ezeknek az esztendőknél fáradtságos küzdelmében. De Isten mindig küldött embereket, akik a halványuló oltári tüzre hitét és életét tette, hogy újabb lobogással mutassa hitünk vándortársainak a Megváltó szerelmét. Ezért áll ma ott is egyházi életünknek egyik vára, melynek ormán a vigyázó Ntű De Papp L. János lelkész. Talán egyike a legnehezebben fenntartható végváraknak, de azt is Isten őrzi s mi azt kérjük, hogy az egyház pásztorának és népének eddigi hűsége állja a vártát tovább is. Legyenek őrizői Sionunknak mindaddig, amíg a jó Isten tetszése annak fenntartását szükségesnek látja. Áldja meg Isten őket abban az együttes harmóniában, amit pásztorától és nyájától vár a mi Főpásztorunk.

Az ünnepi igehirdetést Ntű. Becker Jakab Ntű. Egyed Aladár főesperesek végezték.

A buffalói lelkészi családnak külön meleg testvéri szeretettel gratulálunk abból az alkalmából, hogy négy gyermekük mind az Honor Roll-on vannak s akikről az ottani nagy napi lapok büszkeséggel emlékeztek meg.

Ntű. Egyed Aladár volt szegedi főesperes is 35 éves lelkeszi szolgálatát zárta be hozzánkvaló érkezésével. Az ő neve ismeretlen a mi amerikai magyar életünkben. Egyházzolgálatának története a magyar élet nagy eseményeivel pár-

huzamosan igen dus és értékes. Gömöri népe, ahol első szolgálati állomását töltötte el, áldja. A bányai egyházkerület legjobbjai közé sorolja. A hontalan magyarok, akikhez eljutott a bujdosás nehéz ideje alatt, könnyes szemmel emlegetik. Mindig fáját és egyházát szolgálta. Ebben a minőségben minden bizonnyal eljut amerikai egyházainkhoz is. Mi addig is szeretettel köszöntjük őt s bemutatásképpen itt közöljük az egyik szórvány gyülekezetének bucsuzását s egyikét annak az írásban adott bizonyosságoknak, amellyel őt távozása idején ellátták.

Egyed Aladár bucsuistentisztelete a dingolfingi ev. templomban, Németországban.

János ev. 21:24

Főesperes Urunk!

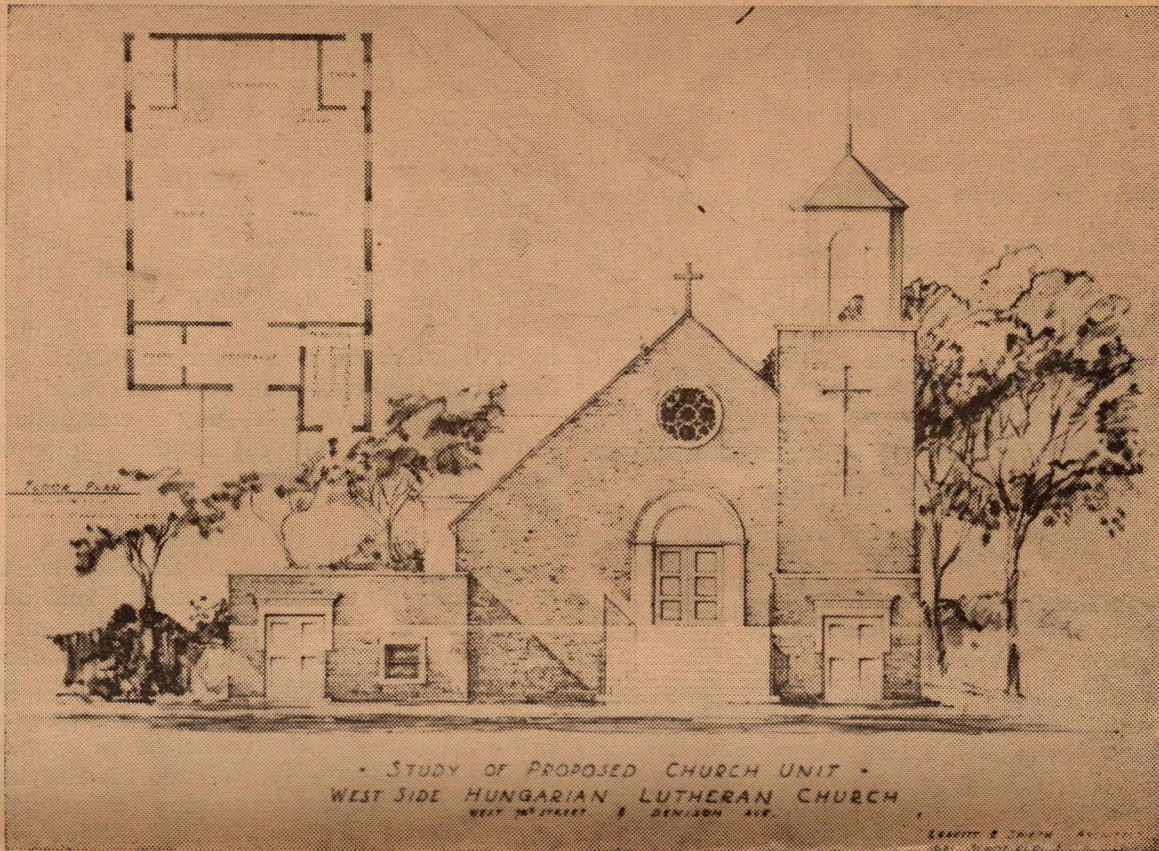
Kedves Magyar Testvérünk!

1946 szept. 6. — 1949 május 22. Két nap az idők forgatagában, két határkő a dingolfingi körzet magyar lakóinak életében! 1946 szeptember 6-án szólt először hozzánk az evangélikus kis templomban az Ur igéje **Egyed Aladár** főesperes urunk prédikációjában, imájában. — 1949 május 22-én keresett fel minket. Rajta keresztül a Mindenható lelke itt utóljára! Ha van lehetőség a fokozására, igaz lélekkel állíthatjuk, hogy minden mája, minden igehirdetése mindegyre jobban összeforrasztotta szívünket az övével, mindig erőt, vigasztalást nyújtott keserű hontalanságunkban, mindig bátorított, felemelt csüggedtségünkben. És hány izben élveztük arany szívének melegségét a Segélybizottság Elnökének működésén keresztül, mi hontalan magyarok a dingolfingi körzetben! Most, hogy Isten rendeléséből új utra indul, szeretetünk és hálánk kifejezéseként mi nem adhatunk Neki egyebet, mint ezt a néhány sornyi hűséglevelet, amelyben a magyarok Istenének bőséges áldását kérjük Reá, Szeretteire mindannyian és felekezeti különbség nélkül, akit tiszteltünk és szeretünk őt. A mi Istenünk kegyelme vezérelje minden lépését élte további folyamán, emlékezzék ránk szeretettel, mi őt soha nem fogjuk elfeledni.

A diszes okmány sok-sok aláírója.

A legfiatalabb ünneplő a mult hónapban a clevelandi West Sidei gyülekezet volt. Az új templom alapköveit rakta le a gyülekezet s ezzel megindította annak az építését is. Azóta a falak már nagyjából készen is vannak s már a kis torony alapjait erősítgetik s nemsokára jön a tetőzés. Az emléklablakokra is szépen jönnek a jelentkezések s ha a jó Isten is úgy akarja, akkor karácsony táján megtarthatjuk a templom szentelést is. Az ünnepségnél inkább helyi vendégei voltak s kissé hiányzottak is a távolabbi egyházak. Velünk volt az Első Egyház népe és a loraini testvérek. Hisszük, hogy a templomszenteléskor velünk lesznek azok is, akik most hiányoztak.

Anyagi szempontból nem látszik bölcsnek ez a vállalkozás, de amikor magyar templomot

AZ ÉPÜLŐ CLEVELAND-WEST SIDEI EVANGÉLIKUS TEMPLOM TERVE

építünk, akkor vigyáznunk kell az idő hatalmas törvényére is s valahogy nekünk az a vágyunk, hogy a magyar templomba még eljárhassanak a mi alapító, de sajnos öregedő magyar testvéreink is. Terheink maradnak majd az építkezés után, de hithű népünk azokkal is megbirkózik majd, hiszen ahol élő hit van, ott gyümölcssei is jelentkeznek majd.

A West Sidei egyház szeretettel kéri magyar evangélikus egyházaink és népének imádságát s reánk gondolását.

RÖVID HIREK

A clevelandi Első Ref. Egyház most szentelte fel új templomát, amiről az a vélemény, hogy a legnagyobb és legszebb magyar protestáns templom Amerikában. A templomépítő nép életére kérjük Istennek tovább segítő kegyelmét és áldását.

Nt. Dr. Ujlaki Ferencné hosszú szenvedés után hazatért Teremtőjéhez. Az evangélikus tanítói lakból vezette el őt Isten az amerikai magyar református élet szolgálatára férje oldalán. Az evangéliomi élet melegségével tudott hű lenni azon a helyen, amelyet Isten kijelölt a számára. Őszinte részvétünk mellett áldjuk érte a Teremtőt s köszönjük őt Istennek, hogy amíg

itt élt, drága eszközül adta életét a szolgálatra. Hitünk bizonyos vigaszt talál abban, hogy fel-tamadunk.

TÖVISKORONA

Börtönben szenvedő lelkipásztornak ajánlva

Elmondta egyszer megihletetten,
— Óh, hogyne volna feledhetetlen —
Miként sebez a töviskorona.

Befelé szuró nagy tövisektől
Piros vér cseppje érettünk perdül
Alá a Krisztus tiszta homlokán.

De kifelé is zord tövis mered,
Hogy annak ártson, azt sebezze meg,
Ki szent fejét magához öleli.

Igy mondtad akkor. Te szenvedsz mostan,
Ahogy a Krisztus, meggyalázottan.
Óh, az a szuró töviskorona!

Nagyon szeretted, forrón ölelted.
Nem féltél, hogy a te véred serked.
....És most sebez a töviskorona.

ERŐS VÁR

Official Religious Monthly of the Hungarian Lutheran Churches of America

Az amerikai magyar ág. hitv. ev. egyházak hivatalos lapja.

Editor — Főszerkesztő:

Rev. Gábor Brachna, 3243 W. 98th St., Cleveland 2, O.

Kiadóhivatali vezető:

Rev. Paul Markovits, 161 Hazelwood Ave., Pittsburgh 7, Pa.

Munkatársak: Az amerikai magyar evangélikus lelkesi kar.

Minden cikk, közlemény, valamint minden előfizetés, reklám-cím és megrendelés a kiadóhoz küldendő.

Subscription Price: \$1.50. — Előfizetés: \$1.50 egy évre.

A KIADÓHIVATAL HIREI

Köszönettel nyugtázom azokat az előfizetéseket, amelyek az utóbbi hetekben futottak be a Kiadóhivatal címére.

Nyugtázások. Bethlehem-Wend gyülekezet \$10.00, Császár József jegyző és Ernest Hari pénztáros, Women's Missionary Society, Bethlehem Wend \$40.00, Theresa Zavetz treasurer, Mrs. Stephen Gergar \$2.00, Nagy Lajos \$1.50, Mrs. Gshwindt \$2.00, Hubert Mihályné \$1.50, Mrs. Eva Pleasnik \$2.00, Tompa Sándor \$1.50. — Cleveland West Side: Evangélikus Női Egylet \$25.00. — Detroit, Mich.: Molnár Gyula képviselő által: \$15.50, melyből előfizetések: Rev. Vajda Zoltán \$3.00, Nagy József \$1.50, Galovics Bálint \$1.50, Szalai Teréz \$1.50, Gacs Zsófia \$2.00, Molnár Gyula \$1.50, Laczó János \$3.00 és Kocsis Antal \$1.50. — Pittsburgh: Molnár Béla \$1.50, Úveges Lajosné \$1.50, Biró Sándorné \$1.50 és Mrs. Ragályi \$1.50. — Detroit, Mich.: Molnár Gyula befizetése: \$9.50, melyből előfizetések: Mrs. Lada Julia \$3.00, Horváth János \$2.00, Nagy István \$1.50, Kovács János \$1.50 és Koncz János \$1.50; Detroit, Mich.: Mihályfi Ethel \$5.00. — Allentown: Mr. Alex Gombotz \$2.00. — Cleveland: Bors Károly képviselő által \$14.50, melyből előfizetések: Süle Pál, Painsville \$3.00, Sedneczki János \$1.50, Trenka László \$2.00, Baranyai Józsefné \$2.00, Honnyok Mihály \$1.50, Mogor József \$1.50, Mendel István \$3.00. — Hollywood: Szücs Istvánné \$1.50. — New Brunswick: Török János \$2.00, Wallner Mihály képviselőnk gyűjtése: Cseh Grgely \$2.00.

A clevelandi és detroiti betegsegélyző egyleteink egyesülési kísérletéről

Az 1948 június 1-én tartott Magyar Evangélikus Konferencia gyűlése hivatalosan felszólította a Clevelandban és Detroitban működő betegsegélyző egyleteinket, hogy lépjenek egymással érintkezésbe egy közös betegsegélyző intézmény megteremtésére, melynek feladata lenne az amerikai magyar evangélikusságot tagjai sorába tömöríteni.

E fenti kérelemnek az értelmében a Clevelandi Luther Márton Betegsegélyző és Templom Egylet felkérte a Detroiti Magyar Ágostai Hitvallású Evangélikus Férfi és Női Betegsegélyző és Temetkezési Egyletet, hogy egy előkészítő bizottságot nevezzen ki. A két egyesület kiküldöttjei 1948 szeptember 19-én gyűltek egybe, ahol komoly tárgyalások után megállapodtak a kö-

vetkezőkben: a) amennyiben a detroiti egylet tőkevagyonra \$10,000, taglétszáma 192 és így tagonként \$52 vagyonnal rendelkezik, ezzel szemben a clevelandi egylet vagyona \$11,000, taglétszáma 85 és így tagonként \$120 vagyonnal rendelkezik, erre való tekintettel mindkét egyesület tagjainak arányszáma után lesz köteles az alapítandó közös egylet pénztárába befizetni; b) betegsegélyek kiutalása és kezelése továbbra is a helyi egyletek kötelékébe fog tartozni, azaz a kibocsátandó közös egyleti kötvény csakis a halálesetre vonatkozna; c) az alakítandó közös egylet legfőbb célja az amerikai-magyar evangélikusságot fiók-egyesületekbe szervezni.

A fenti irányelveket úgy a clevelandi, mint a detroiti egylet tagsága magáévá tette és utasította vezetését, hogy a tárgyalásokat tovább folytassa.

Többrendbeli levélváltás után a detroiti egylet megszakitotta a tárgyalásokat február hó 14-én, mikor is a közös a fejenkint való befizetések kérdésében a két egylet tagsága nem tudott megegyezni. A detroiti egyesület 1948 december 18-án tartott gyűlésén elvetette a clevelandiaknak azt az indítványát, hogy a közösen alapítandó kasszába 30 dollárt fizessenek be fejenként és csupán 10 dollárt volt hajlandó megszavazni fejenként a közös pénztárba azzal a megokolással, hogy ha 30 dollárt fizetnének be, akkor nem maradna elég pénzüik betegsegélyeik fedezésére. Ezzel szemben a clevelandi egylet ragaszkodott a 30 dolláros befizetéshez, mert még ebben az esetben is a kibocsátandó 250 dolláros kötvények részére csupán egy 10 százalékos fedezet lenne a közös pénztárban, azaz 9,000 dollár a vállalandó 75,000 dollárnyi kötelezettséggel szemben. A detroitiak ajánlata szerint csupán 3,000 dollár lett volna befizetve a közös kasszába, amit a clevelandi tagság nem tartott elég komoly összegnek arra, hogy megnyerje akár saját, akár a többi amerikai-magyar evangélikus egyházak népének bizalmát az alakítandó egylet iránt.

A clevelandi egyesület sajnálattal vette tudomásul azt, hogy a detroiti testvér-egylet az 1949 február 13-án tartott havi gyűlésén az egyesülési tárgyalás ügyét a napi rendről levette s így a tárgyalásokat megszüntette. Ezzel a fenti beszámolóval a clevelandi egylet is egyenlőre bezártnak tekinti az ügyet.

Péntek Pál, elnök

Németh István jegyző

NEHÉZSÉGEK A HONTALANOK BEBOCSÁTÁSA KÖRÜL

A hontalanok bebocsátása körül nehézségek támadtak, amelyek folytán gyengülnek a kilátások, hogy sok hazátlant lehessen behozni Amerikába. A képviselőház ugyan elfogadta Celler new yorki képviselő törvényjavaslatát, amely szerint 339,000-re emelték fel a bebocsátandók számát, de a szenátusban elakadt a törvényjavaslat. A szenátusi bizottság elnöke, McCarran nevadai szenátor, ellenzi a bebocsátandók számának növelését s ezért visszatartja a javaslatot, nem engedi meg annak a szenátus előtti megtárgyalását.

A JÓ ISTEN CISTERNÁI

Köszönő sorok a szeretetsomagokért

Amint azt Ti, kedves Testvéreink ott az Óceánon túl, ahol sokan közületek annyi féltő gonddal — gondolattal figyelitek sorsunkat — magatok is elképzeltétek, — ezek a kisebb-nagyobb adományok a legtöbbszörnél, akik sokszor a legszükségesebb dolgokat, — elsősorban a ruházati cikkeket, — nélkülözzük, inkább csak annyit jelentenek mint az első esőcseppek egy napsütötte kőlapon: Volt — nincs! Csaknem valamennyien osztjuk ennek a borzalmasan súlyt, kényszer-vendéglátó országnak minden nyomoruságát. A szeretetsomagok száma ugyan hatalmas, de ha egy német statisztikus nekiülne, — mert ilyen munkára csak egy németnek lenne elég türelme és lelkiismeretessége, akkor bizonyára kiszámítaná, hogy minden szétbombázott házra, mondjuk: $3\frac{3}{4}$ Care — s egyéb — csomag esnék, "sőt" talán több is. — Legnagyobb és legkinzőbb inségünket pedig, hogy t. i. egyikünk sem mondhat eddig magának a maga emberségéből olyan hajlékot, vagy akár csak kuckót is, amelyben ne fenyegetné mindennap a kilakoltatás Damokles-kardja — semmiféle szeretetsomag nem pótolhatja.

És mégis! Óriási az ilyen szeretetsomagok jelentősége!....

Több mint egy negyedszázaddal ezelőtt történt!.... Hat fiatalember és egyikünk felesége a Magas-Tátrában barangoltunk. Az "Alabástrom" cseppkőbarlangot akartuk fel — s ha lehet, — kissé átkutatni. Hiányos terepismerteinket az otthon, Késmárkon kapott hevenyészett vázlat sem pótolhatta s így órákig bolyongtunk eredmény nélkül ide-oda.

A juliusi nap foró sugarai, amelyek a meredek hegyháton csaknem 90 fokos szög alatt tüzték fejünkre és hátunkra, egyre kellemetlenebbé váltak.

Közben a havasigyopár keresés kúszó és egyensúlyozó tornájában is kifáradva, bár hét pár szemmel kerestük merengetve-epekedve, jobbra-balra egy korty vizet se leltünk. — Éppen a Bélai - Mészki - Alpokon jártunk, a meszes kőzetek azonban, tudvalevőleg, minden nedvességet irtalmon nélkül elnyelnek. Sehoh egy pici forrás vagy akár csak vizerecske!....

Egy vipera, mely a keskeny sziklasövényen sűtkézve "barátságosan" sziszegett felénk, csak addig rázott fel bennünket kissé tompa hangulatunkból, amíg meg nem öltük, azután azonban a különben vig társaság újra hallgatásba sülyedt, mert a torkok kiszáradnának, a nyelvek pedig az jnyhez tapadának mint a 137. zsoltár szenvedő hőseinek a babyloni vizeknél....

Végre egy gigantikus sziklatömb északi oldalára vetődtünk. Merőleges falán keskeny, de

jól kivehető sötétebb csík huzódott végig egészen talapatáig. Viz! — kiáltottuk kórusban, ha ugyan kórusnak lehetett volna minősíteni azt a rekedt hangzavart, ami felfedezésünket kísérte.

Itt viznek kell valahol lennie! — lelkesedtünk — keressük csak! De előbb, mintegy vezényszóra nekiestünk a sziklafalon szétágazó nedves sávoknak, hogy égő ajkunkat és nyelvünket hűsítgessük, magyarul: úgy nyalogattuk azt a mahumet követ, mint a gyerekek az iskolaudvaron a mézes-vajas kenyeret. (Ah, most veszem csak észre, hogy leirtam: Ez a hasonlat egy exulánsnál mint aki jómagam is vagyok, csaknem tantalusi önkinzás számba megy).

A jelenet olyan tragikomikusan hatott, hogy önkéntelenül is nevetnünk kellett egymáson. A "közderültség" azonban eléggé felfrissítette idegeinket ahhoz, hogy most már tervszerűbben folytassuk kutatásunkat nem ugyan az Alabástrom-barlang, hanem a vizszivárgás eredete után.

Miközben mi hontalanok a szétrombolt városoknak a szó szoros értelmé szerinti "mészköveit" járjuk, járjuk egyre fáradtabban, csüggedtebben, addig azok a falak, amelyek amerikai testvéreink csomagjaiból időnként a kikötők rakpartjain emelődnek, ilyen jelképes hűsítő sziklák hó-ciszternák szerepét töltik be velünk szemben. Azt a kinzó szomjuságot, ami bennünket lelki értelemben gyötör, gyökeresen nem képesek persze ezek eloltani.

Ellenben igenis képesekké tesznek minket arra, hogy meg-megújuló türelemmel várjuk ki azt az időt, amikor majd szükségleteinket egy rendszeresebb forrásból: saját kezünk és eszünk munkájának béréből is kielégíthetjük Isten segítségével. Ennek az igazi megélhetési forrásnak megszerzésére, — ezt legtöbbször nevében állíthatom, — nem sajnáltunk sem időt, sem pénzt, sem fáradságot eddig sem s nem a mi hibánk és mulasztásunk, hogy csak kevésnek sikerült közülünk. Megerősít és felemel azonban bennünket az a tudat, hogy a hittestvéri és néptársi szolidaritás, habár egyelőre csak mint a tavalyi hó a közönyös sziklatömbök rovátkáiban, de mégis él és hat.

Ezeknek a kedves és becses ajándékoknak révén tanuljuk naponként megbecsülni a három legfőbb keresztyén erény értékét és áldását: A HITET AZ ATYÁBAN, akinek nevében nemcsak egymástól sok ezer mértföldre távol lakók, de még egykori "ellenségek" is im, egyesülnek: a FIU SZERETETÉT, mely akkor sem szünnék meg, ha világok omlának össze: végül a SZENTLÉLEKBE VETETT REMÉNYSÉGET, hogy a kéttestvéri segítség, mely a lelkek virágának gyümölcse, megment minket s a mieinket s mi még meglátjuk az Urnak javait az élőknek földjében.

Igy beszélnek hozzánk, Testvéreink az Óvi-

lágban a Ti ujjvilági ajándékaitok, sok szó nélkül, de mégis tisztán, érthetően. S ezeknek reánk gyakorolt áldásos hatását ma sem jellemezhetők találób szavakkal, mint amelyekkel a Nagy Apostol köszönte meg a thesszalonikabelieknek adományait a szükségét szenvedő gyülekezetbeliek javára azok szívéből is szólván:

Ezáltal megvigasztalódtunk reátok nézve atyámfiai minden mi szorongattatásaink és szükségünk mellett is a ti hitetek által, mert szinte megelevenedtünk, ha ti erősek vagytok az Urban. (I. 3. 7-8.)

Ntű Dr. Leffler Andorné is ismételten kórházi ápolásra szorult. Örülünk azonban, hogy ismét családjá körében lehet s már a teljes gyógyulás utján van.

SZIVES MEGHIVÁS

A Clevelandi Első Gyülekezet kebelében működő Luther Márton Betegségélyző és Templom Egylet tagjai sorába hívja Cleveland evangélikus népét. Az Egylet gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 3 órakor a 2830 East Boulevardi Evangélikus Iskolateremben.

JAKAB ISTVÁN ÉS TESTVÉREI

A legrégibb magyar temetési intézet az Egyesült Államokban

8923 Buckeye Road
11713 Buckeye Road

Washington 4421
CEdar 0384

CLEVELAND, OHIO

Evergreen Shrubs - Rododendrons
Complete Landscape Service

— FAIRVIEW FLORAL NURSERY —

Our displaygrounds and shop
21960 Lorain Road, at 220th
— We Deliver. — Phone: WI 0113
Hothouse phone: WOODbine 4604

Presented by

CHARLES SZERSZER

— Magyarul is levelezik. —

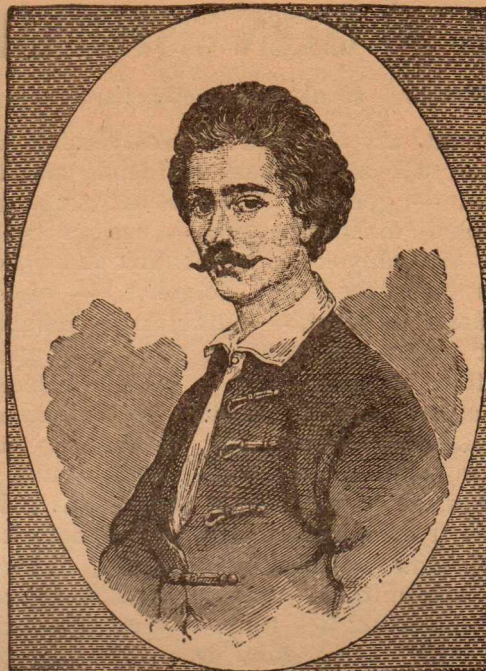
Phone: Office—HAzel 6800; Residence: HAzel 4256

VILSACK AUTO SERVICE

Official Inspection Station

Auto & Truck Repairing—Day & Night Towing
Electric & Acetylene Welding & Brazing

J. Vilsack 4532 Irvine St., Pittsburgh 7, Pa.

Petőfi Sándor

PETŐFI HALÁLÁNAK 100 ÉVES ÉVFORDULÓJÁRA

Ugy történt, ahogyan egyik költeményében kívánta, megjósolta: "ott essem el én a harc mezején s holttestemen át fujó paripák száguldjanak a kivivott diadalra..." 1849 július 31-én Petőfi Sándor hazájáért, nemzetéért, a magyar szabadságért hősi halált halt a segesvári harcmezőn. Csak nem diadal lett a hősi halál vége, hanem nemsokára következett a világosi fegyverletétel és okt. 6., az aradi tizenhárom martirhalála...

Petőfi halálának körülményeiről sok legenda van közszájon, de biztosat senki nem tud róla. Mi megnyugszunk, mert a magyar hazaszeretet és szabadság lánglelkű költőjének szebb halála nem is lehetett, mint a hősi halál. De a Petőfi legendák közül egyre mégis kitérek, mert ehhez szeretném hozzáfűzni mondanivalómat. Várad Antalnak van egy verse, címe: Petőfi legenda. A vers szerint, amikor a közeli Félegyházán éjfél utött az óra, a halott Petőfi vérrel csapzott hajával felül, szavával életre költi halott seregét és indul előre, a holdsugarakkal átszótt levegőbe, meg sem áll addig, amíg el nem jut a hetedik égbe, hol trónol az Ur. Könyörög neki, hogy szánja meg már a magyart, s az Ur mosolyogva lehajlik, egy csillagrózsát homlokára szur, egy mást a szívére. És eláll a vér, Petőfi égi otthonába tér, egy csillagos felhőterembe nyit, ott látja Gvadányit, Berzsenyit és többi magyar költőtársait, mind átöleli s magyar szó hangzik az ég trónusán. De nemsokáig tart az

öröme, mert amint lenéz, lent a földön vége már a harcnak, holt csendes a hazának messze-sége, tört kardok pendülnek és feltűnik Világos, a szomorú fegyverletétel. Bitófák nőnek a véres földből és 13 magyar mártirhalált halt újra hazájáért. Ekkor az Isten büntető kezével még egyet készül sújtani reánk, de alig emelé fel, hogy végleg szétzúzza szegény magyar hazánkat, Petőfi csillagos homlokát megrázza, az isteni trónhoz ugrik vakmerőn s belemarkol az Isten felemelt jobbába: Megállj.... ne tovább.... Mindenki elszörnyülködik ezen a merészségen, de Petőfi nem ereszti el az Ur jobbát, hanem így szól hozzá: "Hát miért vagy akkor a magyarok Istene? "S a költemény azzal végződik, hogy az "Ur haragos arca felderül s megígéri, hogy nem bántja többé a magyart...."

Eddig Váradi Petőfi legendája.... Nekünk eszünkbe jut Jákób csodálatos harca az Urral, vagyis: a **harcoló imádság**. Nekünk is harcolni kell az Urral hazánkért, nemzetünkért, harcoló imádsággal. Nem emberekkel kell nekünk elintézni a dolgokat először, hanem Istennel és majd Ő elintézi az emberekkel. Ugy, amint Reményik Sándor, a másik evangélikus nagy költő írja: "Nem a mi dolgunk igazságot tenni, a mi dolgunk csak igazabbá lenni". Imádkozol-e buzgón minden nap hazáért, nemzetedért, szétszóródott hontalan magyar testvéreidért, a hősökért és mártirokért, s azok özvegyeiért és árváiért?

A másik imádság a **közbenjáró imádság**, amikor Ábrahám imádkozik Sodoma népéért, mert meg akarja változtatni Isten akaratát. Isten hajlandó akaratát megváltoztatni, ha kéri tőle a

hívó ember kitartással. Sodoma minden igazával elpusztult volna, ha Ábrahám nem áll oda imádságával Isten és Sodoma közé. Családunknak, gyülekezetünknek, hazánkunknak, nemzetünknek ítélet előtt álló sorsát az fogja eldönteni, hányan vannak, akiket igaznak nevez az Ur s akik buzgó imában kérik Istent, hogy változtassa meg büntető haragját kegyelemre. Tudsz-e egy imádkozni, közbenjáró imádsággal hazáért, mint Ábrahám Sodomáért és akarod-e megtérése után eggyel szaporítani az igazak számát, hogy az Ur könyörületre induljon hazánk iránt....??? Kérdések ezek, amelyekre életteddel kell felelned s az Urnak tetsző felelet, hazaszeretetednek lesz legmegfelelőbb bizonyága.

Halál nélkül nincsen élet, mert azt mondja Jézus: "aki megtalálja az ő életét, elveszti azt és aki elveszti az ő életét énérétem, megtalálja azt."

Ma, a haza — és egyház — Krisztus szeretete mártirokat követel, de ezeket Isten maga választja ki és tünteti ki, a legnagyobb ajándékkal: a mártirok koronájával. De van egy mindennapi mártírság, amit mindenkitől megkövetel s ezt így foglalta Pál apostol parancsba: És én őrettük odaszentelem magamat, hogy ők is megszentelteké legyenek az igazságban. Itt életem apró feláldozásáról van szó, a mindennapi vértanúságról. Ezt követeli tőled Isten a mostani napokban hazáért, nemzetedért, boldogabb jövődért. Petőfi azt kiáltotta nemzete felé: Talpra magyar.... Jézus ezt követeli: Térdre magyar! — Imádkozzál! —Tigrád—

West sidei házak és telkek vételét és eladását lelkiismeretesen végzi a közismert

**KLAREICH - KÁDÁR
REALTY COMPANY**

3717 LORAIN AVE.
Cleveland, Ohio
Telefon: 1262

FISHER AND OWEN

FUNERAL DIRECTORS

A pittsburghi magyarság temetkezés-rendezői
126 Hazelwood Ave.
PITTSBURGH 7, PA.
SPENCER A. OWEN
tulajdonos
Phone: HAZel 1165

Telefon: VI. 1-2353

JOHN K. SZÖLLŐSY

FUNERAL DIRECTOR

Vizsgázott Balzsamozó

8027 W. JEFFERSON AVE.
Detroit, Michigan

SZIVÉLYES ÉS KÖRÜLTEKINTŐ KISZOLGÁLÁS

BODNÁR A. LAJOS

TEMETKEZÉSI INTÉZET

3929 LORAIN AVENUE

MElrose 3075 vagy 3076 Cleveland, Ohio

LUKÁCS ISTVÁN ÉS FIA

Lukács János Hriczo János
Licensed Embalmers and Funeral Directors

Main Office Branch
12014 Buckeye Road 2728 Woodhill Road
LO. 7524 CE. 0593

CLEVELAND, OHIO

GONDOLT-E ARRA?

hogy egy újságot csak az előfizetők tarthatnak fenn?
Minél többen fizetnek elő, annál erősebb lesz lapunk.

Minden evangélikus ember

az "ERŐS VÁR"-t olvassa!

—A 13 SZABADSÁGHŐS EMLÉKE ARADON—

1849 "VÉRTANÚK ESZTENDEJE" 1949

Most amikor százak és ezrek vesznek el az emberi és nemzeti szabadságért folyó küzdelemben, emlékezzünk kegyelettel a száz év előtti tizenhárom aradi vértanúra. Példájuk lelkesítsen áldozatokra s erősítse meg a bárhol élő magyarok jobb jövőbe vetett hitét.

A mi táborunk szabad emberek egyenlő jogokkal élő testvéri közössége.

JÖJJ KÖZÉNK!

REFORMATUS EGYESÜLET
Reformatus Egyesület

1726 Penna. Ave., N. W. (Kossuth Bldg.) Washington 6, D. C.

Hungarian Lutheran Monthly
161 Hazelwood Ave.
Pittsburgh 7, Pa.
Return Postage Guaranteed

Sec. 562 P.L. & R.
U.S. POSTAGE

Paid

Pittsburgh, Pa.
Permit No. 927